

کاربرگ فارسی هفتم متوسطه اول
ناظر علمی : دکتر وحید عالمیان

سرشناسه	:	دقیق، رضا، ۱۳۵۱
عنوان و نام پدیدآور	:	مجموعه کاربرگ‌های پایش، کاربرگ فارسی پایه هفتم، دوره اول متوسطه
مشخصات نشر	:	تهران: پایش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۴۰ ص.: مصور، ۲۱/۵ × ۲۹ س. م.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۹۲-۵۰-۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۲۲۹۳۴۰

کاربرگ فارسی هفتم، دوره اول متوسطه

مجموعه کاربرگ‌های پایش

ناشر	:	پایش
ناظر علمی	:	دکتر وحید عالمیان
مؤلف	:	رضا دقیق
مدیر اجرایی	:	بهاره بشیری
دستیاران علمی	:	مرجان مخبریان - رضا خبازها
صفحه‌آرایی	:	شهناز صادقی
طراحی جلد	:	ساناز فلاحي
لیتوگرافی	:	توحید
چاپ و صحافی	:	توحید
نوبت چاپ	:	۱۳۹۸
تیراژ	:	۱۰۰۰
قیمت	:	۲۷۰۰۰ تومان

دفتر انتشارات پایش

تلفن: ۰۲۱-۳۶۶۱۹۱۱۰ ۰۲۱-۳۶۶۱۹۱۵۲ ۰۲۱-۳۳۱۱۵۷۱۸ تلگرام: ۰۹۱۰۷۲۱۰۶۷۹
 آدرس تلگرام: @pubpayesh
 پایگاه اینترنتی: payeshpub@gmail.com

حق چاپ و نشر کتاب برای انتشارات پایش محفوظ است

هدف از کاربرگ‌ها:

کاربرگ همان طرح درس عملیاتی معلم است که به صورت برگه‌هایی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. تا با استفاده از آن میزان توانمندی دانش‌آموزان در سطوح مختلف یادگیری مورد ارزشیابی قرار بگیرد. ضمناً معلم پس از تدریس درس موردنظر، با استفاده از کاربرگ، به نقاط ضعف دانش‌آموزان کلاس پی برده و می‌تواند برای آن‌ها برنامه‌ریزی کند.

بودجه‌بندی کاربرگ‌ها:

برای تهیه کاربرگ‌ها با توجه به بودجه‌بندی‌های پیشنهادی که در کتب راهنمای معلم آمده است و همچنین استفاده از نظرات کارشناسان محترم حوزه آموزش و برنامه‌ریزی مؤلفان گرامی برای هر مبحث درسی از هر فصل یک کاربرگ در یک برگه و در موارد معدودی دوبرگه ارائه شده است که در پایان هر هفته‌ی آموزشی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد.

تنوع سؤالات کاربرگ‌ها:

در طراحی کاربرگ‌ها از انواع پرسش‌ها (چندگزینه‌ای، درست یا نادرست، جای خالی، پاسخ کوتاه، جورکردنی، تشریحی و ...) استفاده شده است.

چگونگی استفاده از کاربرگ‌ها:

کاربرگ‌ها می‌توانند به یکی از روش‌های زیر مورد استفاده قرار بگیرند.

الف) قبل از تدریس: به عنوان سنجش آغازین و ارزشیابی ورودی، کاربرگ‌ها در اختیار گروه‌ها و یا به صورت انفرادی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد تا معلم از میزان آگاهی دانش‌آموزان از اهداف درس موردنظر مطلع گردد.

ب) بعد از تدریس: در پایان تدریس، معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد که کاربرگ موردنظر را پاسخ دهند. تا بتواند نقاط ضعف دانش‌آموزان را شناسایی کرده و برای برطرف نمودن آن‌ها برنامه‌ریزی نماید.

ج) تمرین در منزل: گاهی معلم تشخیص می‌دهد که دانش‌آموزان نیاز به انجام یک تکلیف تمرینی در منزل دارند و از کاربرگ‌ها به عنوان تکلیف منزل استفاده می‌کند. لازم به ذکر است که این تکالیف در آخر هر هفته جمع‌آوری شده و بازخوردهای توصیفی لازم برای هر دانش‌آموز داده می‌شود تا به نقاط قوت و ضعف خود پی ببرد.

تأثیر کاربرگ بر یادگیری بهتر دانش‌آموز:

هر کاربرگ براساس تک‌تک اهداف پیش‌بینی شده هر درس طراحی شده است. لذا انجام کاربرگ‌ها و بازخوردهای آن می‌تواند در اصلاح فرایند یاددهی - یادگیری و برنامه‌ریزی برای آموزش مفاهیم هر مبحث کمک بسزایی داشته باشد و دانش‌آموزان مفاهیم را با عمق بیشتری درک کنند.

در پایان ضمن درخواست از معلمان گرامی برای ارائه نظرات خود برای پربارتر شدن این مجموعه در چاپ‌های بعدی خواهشمندیم که به اهداف ارائه کاربرگ‌ها که همان بهبود فرایند یاددهی - یادگیری است، پایبند بوده و از استفاده‌ی نادرست از کاربرگ‌ها به عنوان آزمون که باعث اضطراب و نگرانی دانش‌آموزان می‌شود جداً خودداری نمایند.

انتشارات پایش

فهرست مطالب

۵	کاربرگ (۱) درس (۱): زنگ آفرینش
۷	کاربرگ (۲) درس (۲): چشمه معرفت
۹	کاربرگ (۳) درس (۳): نسل آینده ساز
۱۱	کاربرگ (۴) درس (۴): با بهاری که می رسد از راه
۱۳	کاربرگ (۵) درس (۵): درس آزاد
۱۵	کاربرگ (۶) درس (۶): قلب کوچکم را به چه کسی بدهم؟
۱۷	کاربرگ (۷) درس (۷): علم زندگانی
۱۹	کاربرگ (۸) درس (۸): زندگی همین لحظه هاست
۲۱	کاربرگ (۹) درس (۹): نصیحت امام (ره)
۲۳	کاربرگ (۱۰) درس (۱۰): کلاس ادبیات - مروارید در صدف
۲۵	کاربرگ (۱۱) درس (۱۱): عهد و پیمان - عشق به مردم
۲۷	کاربرگ (۱۲) درس (۱۲): خدمات متقابل اسلام و ایران
۲۹	کاربرگ (۱۳) درس (۱۳): اسوه نیکو
۳۱	کاربرگ (۱۴) درس (۱۴): امام خمینی (ره)
۳۳	کاربرگ (۱۵) درس (۱۵): درس آزاد
۳۵	کاربرگ (۱۶) درس (۱۶): آدم آهنی و شاپرک
۳۷	کاربرگ (۱۷) درس (۱۷): ما می توانیم

نام و نام خانوادگی:
کلاس:

تا ندانی که سخن عین صواب است مگوی
و آنچه دانی که نه نیکوش جواب است مگوی

۱- معنای کدام کلمه، نادرست است؟

(الف) ایام: روزها

(ب) خلق: مردم

(ج) فارغ: روشنایی

۲- در عبارت‌های زیر، معنای کلمه‌های مشخص شده را بنویسید.

(الف) ای یاد تو مونس روانم. (.....)

(ب) زنگ تفریح را که زنجره زد. (.....)

(ج) دست گیر که دست‌آویز نداریم. (.....)

(د) دیده بر هم نبسته و مصحف عزیز بر کنار گرفته. (.....)

۳- معنای کلمه‌های خواسته شده را از داخل کمانک بیابید و بنویسید.

(روح و روان - روشنایی - کرانه آسمان - عبادت کننده - تاریکی - بی خبری - زیارت کننده)

متعبد:

زائر:

فروغ:

ظلمت:

۴- در میان گروه کلمه‌های زیر، چهار غلط املایی وجود دارد، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

غصه نانموده - غوغا و آشوب - عنایت الهی - درخواستن و بلند شدن - افق‌های دور - زائر هرم - زنگ تفریح - تایفه و گروه

.....
.....

دبیر:

تاریخ: / /

۵- به کمک حروف در هم ریخته زیر، سه کلمه هم خانواده بنویسید که ارزش املایی داشته باشد.

(ی - ف - ا - ط - ل - و - ت)

(۱)

(۲)

(۳)

۶- با توجه به مفهوم جمله، کلمه مناسب را انتخاب کنید و در جای خالی قرار دهید.

(الف) کمک به نیازمندان بسیار دارد. (صواب - ثواب)

(ب) او شش سال در این شهر، زندگی کرد. (قریب - غریب)

(پ) مسلمانان ماه را گرامی می‌دارند. (صفر - سفر)

۷- هریک از آثار زیر از کیست؟

(الف) مخزن الاسرار (.....)

(ب) الهی‌نامه (.....)

(ج) به قول پرستو (.....)

(د) گلستان (.....)

۸- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) قیصر امینی‌پور از شاعران معاصر است. ص ☐ غ ☐

(ب) نظامی گنجوی، شاعر قرن پنجم است. ص ☐ غ ☐

(پ) گلشن راز، اثر معروف شیخ محمود شبستری است. ص ☐ غ ☐

۹- در هریک از عبارت‌های زیر کدام آرایه ادبی به کار رفته است؟

(الف) ابر می‌گرید و می‌خندد از آن گریه چمن.

تشبیه ☐ تشخیص ☐ کنایه ☐

(ب) کوتاه زدرت دراز دستی.

تشبیه ☐ تشخیص ☐ کنایه ☐

(پ) مثل لبخند باز خواهم شد.

تشبیه ☐ تشخیص ☐ کنایه ☐

۱۰- کدام یک از عبارت‌های زیر یک جمله کامل است؟

بچه‌ها گفت‌وگو بودند گرم. ☐

معلم با لبخند وارد کلاس. ☐

نیما قبل از خواب دندان‌های خود را مسواک می‌زند. ☐

فارسی

پایه هفتم
دوره اول متوسطه

۱۷- کدام گزینه با عبارت زیر تناسب معنایی کمتری دارد؟

(الف) آقا، خدا کند که مرا بال و پر دهید

پرواز در هوای شما اوج لذت است □

(ب) طلای گنبد تو وعده گاه کفترهاست

کبوتر دل من بی شکیب می آید □

(ج) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید

قضا همی بردش تا به چنگ باز آید □

۱۸- با توجه به بند آخر درس «زنگ آفرینش» به پرسش‌ها پاسخ دهید.

(الف) معلم برای بچه‌ها چه آرزویی می‌کند؟

.....

(ب) چرا معلم برای خودش آرزویی نمی‌کند؟

.....

۱۹- هریک از عبارت‌های زیر با کدام بند از شعر «زنگ آفرینش» ارتباط معنایی دارد؟

(الف) بزرگ‌ترین ثروت، فقر آرزوهاست.

(ب) دوست دارم نسلی که از من به وجود می‌آیند، آن‌چنان کمالات و فضایل نیکو داشته باشند که نام مرا برای همیشه زنده نگه دارند.

۱۱- با کلمات درهم‌ریخته زیر یک جمله کامل بنویسید.

(عملی - است - ناشایست - تکبر و غرور)

.....
.....

۱۲- عبارت زیر چند جمله دارد؟ زیر هر جمله خط بکشید و شماره‌گذاری نمایید.

الهی، دلی ده که در کار تو جان بازیم؛ جانی ده که کار آن جهان سازیم.

.....
.....

۱۳- مفهوم مشترک دو مصراع زیر را بنویسید.

(الف) ای نام تو بهترین سرآغاز

(ب) اول دفتر به نام ایزد دانا

.....
.....

۱۴- مفهوم عبارت‌هایی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، بنویسید

(الف) الهی دلی ده که در کار تو جان بازیم.

(ب) دانایی ده که از راه نیفتیم.

(ج) چنان خواب غفلت برده‌اند که گویی نخفته‌اند.

.....
.....

۱۵- در مصراع «نام تو کلید هرچه بستند» چرا شاعر نام خداوند را به کلید مانند کرده است؟

.....
.....

۱۶- در عبارت زیر، سعدی ما را از کدام عمل ناپسند، باز می‌دارد؟

«گفت: جان پدر! تو نیز اگر بختی به از آن که در پوستین خلق افتی.»

آیا حدیثی در این مورد به یاد دارید؟ ترجمه فارسی آن را بنویسید.

.....

گر راست سخن گویی و در بند بمانی به زان که دروغت دهد از بند رهایی

۱- معنای کلمه‌های مشخص شده را بنویسید.

(الف) هم‌اکنون چشمه‌های معرفت از درون من سر باز خواهند کرد. (.....)

(ب) گویی با هر یک از آنان آشنایی دیرینه دارم. (.....)

۲- معنای کلمات خواسته شده را از داخل کمانک بیابید و بنویسید.

(شور - قدم - بالا بردن - آفرینش - خلق شگفتی - بزرگی - لبریز - پاک - گریه)
شکوه:
گام:
معصوم:
مویه:

۳- در میان گروه کلمات زیر، چهار غلط املایی وجود دارد، شکل درست آن‌ها را بنویسید.

«طبیعت روستا - آب ذلال - عظمت و جلال - جاذبه خالق - صدها کشتزار - پشت سخره - مثل علف - قنداغه روناک»
(۱)
(۲)
(۳)
(۴)

۴- در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟ شکل درست آن‌ها را بنویسید.

«کزال به دنبال او زمین را خویش می کشید. گرگ دست‌هایش را مثل تیغه داص در هوا می چرخانده.»

.....
.....

۵- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را بنویسید.
(الف) همه کتاب‌های تنفس صبح، کویر و اسلام‌شناسی از دکتر علی شریعتی است. ص □ غ □
(ب) دکتر علی شریعتی از اندیشمندان و نویسندگان معاصر است. ص □ غ □

۶- از متن درس، دو جمله بنویسید که در آن آرایه تشخیص استفاده شده باشد.

(۱)
(۲)

۷- در جمله زیر بین طرفین تشبیه، چه ویژگی مشترکی وجود دارد؟
«نسیم مانند مادری مهربان است.»

.....

۸- به کمک حروف درهم ریخته زیر، سه کلمه هم خانواده بنویسید که ارزش املائی داشته باشد. (م - ظ - ت - ع - ی - ا)

(۱) (۲)
(۳) (۴)

۹- برای هریک از کلمات زیر، دو هم خانواده بنویسید.

معرفت: و
غرقه: و
لطیف: و

۱۰- نوع جمله‌های عبارت زیر را از نظر مفهوم و پیام (خبری - عاطفی و...) مشخص کنید.
«چرا ناراحت هستی؟ خدا بزرگ است. برایش دعا کن.»

.....

۱۱- پایان کدام یک از انواع جمله‌ها، باید نشانه نقطه (.) گذاشت؟

(الف) خبری - عاطفی □
(ب) امری - عاطفی □
(ج) خبری - امری □

۱۲- با واژه «گل» جمله‌های خواسته شده را بنویسید.

یک جمله عاطفی:
یک جمله امری:
یک جمله پرسشی:

فارسی

پایه هفتم
دوره اول متوسطه

۱۹- یک تشبیه بنویسید که یک طرف آن واژه «آسمان» باشد.

.....
.....
.....

با واژه «دل» یک جمله بنویسید که در آن آرایه تشخیص وجود داشته باشد.

.....
.....
.....

دو کلمه متضاد «دانایی و نادانی» را در یک جمله به کار ببرید.

.....
.....
.....

۲۰- طاهره ابد از نویسندگان است. در زمینه ادبیات و دارای آثار است. کتابهای و از آثار او می باشد.

۱۳- در عبارت زیر «فعلها» را مشخص کنید و به ترتیب بنویسید.

«سنگ را زمین انداخت؛ زار زد و دوید. صورت خراشید و دوید.»

.....
.....

۱۴- عبارت زیر چند جمله است؟ زیر هر جمله خط بکشید و شماره گذاری نمایید.

به درس بزرگ طبیعت می نگریم. گوش می دادم، چشم می دادم، دل می دادم و روحم چنان غرق فهمیدن بود که از هیجان می لرزید.

.....
.....

۱۵- با تفکر در طبیعت کدام یک از صفات خداوند، برای ما آشکار می شود؟

(۱)
(۲)
(۳)
(۴)

۱۶- مصرع «کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند» با کدام قسمت از درس تناسب معنایی دارد؟

.....

۱۷- برگ سبز درختان چگونه می تواند به ما درس خدانشناسی دهد؟

.....

۱۸- کدام یک از بیت های زیر با مفهوم «تفکر در کتاب خلقت» تناسب معنایی ندارد؟

(الف) به نزد آن که جانش در تجلی است

☐ همه عالم، کتاب حق تعالی است

(ب) برگ درختان سبز، در نظر هوشیار

☐ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

من دل به چه اعتبار، پابند کنم

☐ آن جا که درخت نیست، آبادی نیست

چو در کاری اندیشه کردی ز پیش نگردی پشیمان ز کردار خویش

۱- در کدام گزینه، همه کلمات به درستی معنا نشده است؟

(الف) (تحلیل: تجزیه کردن - غیرت: مردانگی و حمیت) □

(ب) (هیئت: گروه - مقتدر: توانمند) □

(ج) (صداقت: دوستی - زنهار: روز روشن) □

۲- معنای کلمات مشخص شده را بنویسید.

این نیرو و نشاط باید در راه به دست آوردن این ارزش‌های والا خرج شود.

۳- املاي کدام گروه از کلمات زیر، نادرست است؟ شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

«استعداد و نیرو - به رقم تلاش‌ها - استهکامات دشمن - نظام اسلامی»

۴- در متن زیر چهار غلط املایی وجود دارد. شکل درست آن‌ها را بنویسید.

«اینها چرا سلاح و پاکدامنی و پارسایی و صداقت جوانان را نمی بینند؟ چرا شور و شئور جوانان را نمی بینند؟»

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

۵- جاهای خالی را با توجه به کلمات داخل کمانک، کامل کنید.

(هرگاه بخواهیم مقصود خود را بیان کنیم از استفاده می‌کنیم و هرگاه بخواهیم همان مقصود را زیباتر و تأثیرگذارتر بگوییم از استفاده می‌کنیم. (ادبیات - زبان)

۶- نوع رابطه معنایی هر گروه از کلمات زیر را مشخص کنید.

(تضاد - مترادف - هم خانواده)

(الف) مراد - مقصود (.....)

(ب) مقتدر - قادر (.....)

(ج) اوایل - اواخر (.....)

۷- مفرد کلمات زیر را بنویسید.

اوایل:

آداب:

آیام:

۸- جمله‌های ناقص زیر را با فعل‌های مناسب داده شده، کامل کنید.

(الف) جوان و نوجوان، چشمه جوشان نیرو و استعداد
(است - هست)

(ب) امروز وضع شما با یک سال پیش از زمین تا آسمان تفاوت
(کرده است - کرده بود)

۹- با کلمات درهم ریخته زیر یک جمله از رهبر معظم انقلاب که در متن درس آمده است، بنویسید.

«حرف - با - آینده - نمی شود - ساخته»

۱۰- از صفت «این» برای اشاره به و از صفت «آن» برای اشاره به استفاده می‌شود.

۱۱- دو تشبیه از متن درس بیابید و بنویسید.

(۱)

(۲)

فارسی

پایه هفتم
دوره اول متوسطه

۱۹- هریک از مصرع‌های زیر، داشتن کدام ویژگی را برای جوانان و نوجوانان توصیه می‌کند؟

- (الف) عقل سالم در بدن سالم است. (.....)
- (ب) توانا بود هر که دانا بود. (.....)
- (ج) بی‌ادب محروم شد از لطف رب. (.....)

۲۰- با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«قطره دانش که بخشیدی ز پیش
متصل گردان به دریاهاى خویش

قطره علم است اندر جان من

وارهانش از هوا وز خاک تن»

(الف) کلمه‌های قافیه وردیف را مشخص کنید و بنویسید.
قافیه:.....
ردیف:.....

(ب) قالب شعر چیست؟.....
(ج) این شعر از کدام اثر مولوی انتخاب شده است؟

۱۲- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) «جوان و نوجوان، چشمه جوشان نیرو و استعداد است»
یک جمله «زبانی» است. ص ☐ غ ☐

(ب) جوانان و نوجوانان ما اهل فکر کردن و تحلیل کردن هستند» یک جمله «ادبی» است. ص ☐ غ ☐

۱۳- در عبارت زیر «فعل‌ها» را مشخص کنید و به ترتیب بنویسید.

«جوان باید به کشور خود، به انقلاب خود، به نظام اسلامی خود و به پرچم برافراشته خود ببالد و آینده را بسازد.»

.....
.....

۱۴- کدام یک از عبارت‌های زیر منادا نیست؟

- (الف) خدایا ☐
- (ب) هدایا ☐
- (ج) سعدیا ☐

۱۵- مصرع «به عمل کار بر آید، به سخن دانی نیست» کدام جمله مقام معظم رهبری را از متن درس تداعی می‌کند؟

.....

۱۶- با توجه به فرموده‌های مقام معظم رهبری، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

(الف) جوان خوب یعنی چه؟

.....

(ب) آینده چگونه ساخته می‌شود؟

.....

۱۷- چرا مقام معظم رهبری از دوران نوجوانی و جوانی با عنوان سال‌های طلایی یاد می‌کنند.

.....

.....

۱۸- دشمن از کدام جوان بیشتر می‌ترسد؟

- (الف) جوانی که صادق و با ایمان باشد. ☐
- (ب) جوانی که دانا و هوشمند باشد. ☐
- (ج) جوانی که علاوه بر ایمان و تقوا به سلاح علم و دانش مجهز باشد. ☐